

Provtagningsanvisning Folat, P- Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Remiss	Elektronisk remiss från journalsystem i Gävleborgs län eller pappersremiss 1 Bassortiment Gävleborg
Provtagning	5 mL, Li-Heparin, gelrör, mintgrön propp Kan tas kapillärt Minsta blodmängd 0,5 mL (135 µL plasma)
Förvaring/Transport	Centrifugera provet inom 2 timmar från provtagning Centrifugerat prov hållbart 48 timmar vid 2–8 °C 56 dagar vid -20 °C (±5 °C) Kylförvara provet om det inte kan analyseras omedelbart Kylda prover skickas kylt. Frys provet om längre förvaring. Frysta prover skickas fryst. Ljuskänsligt Hemolyskänsligt
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk kemi och transfusionsmedicin i Gävle
Referensintervall	> 6 nmol/L
Svarstid	Analys sker dagligen helgfri måndag–fredag
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Kan i undantagsfall efterbeställas inom 4 timmar
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Nej
Kommentarer/Övrig upplysning	Ej tillämpligt
Medicinsk bakgrund/indikation	Indikation: Utredning av makrocytär anemi med misstänkt malabsorption. Utredning av kognitiva eller

Medicinsk bakgrund/ indikation, forts.	<p>neurologiska symtom.</p> <p>Folat (folsyra, vitamin B9 eller pteroylglutaminsyra (PGA)) fungerar som koenzym i metaboliska reaktioner. Folat, tillsammans med kobalamin (vitamin B12) är väsentlig för DNA-syntesen, vilken är nödvändig för bl.a. normal cellproliferation. Människan erhåller folat genom kosten så som frukt, gröna bladgrönsaker, jäst och inälvsmat. Folat absorberas via tunntarmen och lagras i levern. Folatkoncentrationen i erythrocyterna är högre än i plasma.</p> <p>Låga folatnivåer ses bl.a. vid: Malabsorbtion (som resultat av gastrointestinala sjukdomar) Graviditet Kronisk alkoholism</p> <p>Eftersom både B12- och folatbrist kan orsaka makrocytär anemi bör utredning inriktas på att bekräfta eller utesluta båda. Vid misstänkt brist ingår ofta i utredningen också mätning av homocystein i plasma och metylmalonat i serum. Vid såväl folatbrist som B12-brist ses en förhöjd homocysteinnivå medan förhöjd nivå av metylmalonat endast ses vid B12-brist, ej folatbrist. Behandlingen beror därefter på den eventuella brist som konstaterats. Lågt P-Folat under graviditet kan orsaka neuralrörsdefekt hos fostret varför det är viktigt att en eventuell folatbrist upptäcks innan graviditet och substitueras. Vissa läkemedel kan påverka folatnivåerna, t.ex. vissa antiepileptika (phenytoin), metotrexat, trimetoprim, sulfalazin och leukovorin.</p>
---	---

Revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2022-06-07	12	Återaktivering av dokument. Uppdaterat hållbarhet. Lagt till rubrik Revideringar.
2023-01-04	13	Uppdaterat analyserande laboratorium.
2024-02-09	14	Mindre justering av titel enligt harmonisering av benämning utifrån rekommenderat rapportnamn.
2026-04-01	15	Uppdaterat hållbarhet och förvaring under Förvaring/transport.